

D E C I Z I E

2 mai 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în următoarea componență:
Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Mihai Poalelungi
Ala Cobăneanu
Sveatoslav Moldovan
Tatiana Răducanu
Nicolae Gordilă

examinând recursul declarat către reprezentatul Societății cu Răspundere Limitată „Amor”, Ion Miron,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Amor” împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova și Biroului Vamal Chișinău, cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 28.09.2012, prin care acțiunea a fost respinsă,

c o n s t a t ă:

La data de 14.11.2011, Societatea cu Răspundere Limitată „Amor” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Vamal al RM și Biroului Vamal Chișinău cu privire la recunoașterea ca fiind ilegale a acțiunilor de majorare a valorii în vamă a mărfii importate; anularea deciziei Biroului Vamal Chișinău Intern 4 privind ridicarea valorii în vamă a mărfurilor importate la 01.09.2011 și încasarea din contul Biroului Vamal Chișinău a surplusului taxelor vamale încasate în mărime de 27279,84 lei.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că SRL „Amor”, la data de 01.09.2011, a importat în Republica Moldova produse alimentare (pateuri din pasăre cu pozițiile tarifare 16023130, 16023230 și 16023940) în valoare de 14352 dolari SUA. Marfa a fost livrată conform facturii nr. 21/01/FEX/2011 din 29.08.2011, în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 45 din 19.11.2010, încheiat cu Compania „Werblinski” Sp.z.o.o. Conform declarației vamale primare nr.3019116759, valoarea în vamă a mărfii importate a fost calculată în conformitate cu metoda nr. 1 de calcul, la declarație fiind anexate toate actele necesare pentru aplicarea acestei metode. La fel, au fost calculate taxele vamale aferente importului realizat, în mărime de 77357,47 lei.

Reclamantul a indicat că, deși organul vamal dispunea de suficiente temeiuri pentru aplicarea metodei de calcul nr. 1, prevăzută de art. 10 al.(1) al Legii cu privire la tariful vamal, fără vreun temei legal, a ridicat valoarea în vamă a mărfii. În consecință, valoarea taxelor vamale a fost majorată până la 104638,31 lei, diferența constituind 27279,84 lei.

La 15.09.2011. SRL „Amor” s-a adresat cu cerere prealabilă prin care a solicitat anularea deciziei Biroului Vamal Chișinău Intern 4 privind ridicarea valorii în vamă a mărfurilor importate la 01.09.2011 și devărmarea acestora cu aplicarea metodei nr. I de determinare a valorii în vamă a mărfii în baza declarațiilor primare nr. 14352 din 01.09.2011.

Potrivit reclamantului, răspuns la cererea prealabilă nu a parvenit.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 28.09.2012 cererea de chemare în judecată a SRL „Amor” a fost respinsă.

În motivarea soluției adoptate, prima instanță a reținut că organul vamal nu dispunea de suficiente temeiuri pentru aplicarea metodei de calcul nr. 1. Instanța a considerat întemeiat argumentul reprezentantului Serviciului Vamal al RM potrivit căruia, SRL „Amor”, pentru justificarea valorii declarate, avea posibilitatea, în conformitate cu Regulamentul privind modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor introduse pe teritoriul Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM. nr. 600 din 14.05.2002, să prezinte autorității vamale informațiile cu privire la valoarea vamală a mărfurilor identice sau similare, importate anterior, sau cu privire la prețul lor pe piața internă, ori calculele sau lista de prețuri ale producătorului, de care nu dispune organul vamal, implicat în vămuirea mărfurilor.

Nefiind de acord cu hotărârea Curții de Apel Chișinău, reprezentantul SRL „Amor” a contestat-o cu recurs la 27.02.2013.

Recurentul a invocat că, potrivit facturii invoice, valoarea mărfurilor importate au constituit în total suma de 14 352 dolari SUA. Factura conținea rechizitele părților, individualizarea bunurilor procurate de către intimată, valoarea pentru o unitate de marfă, valoarea tranzacției, etc. Prin urmare, factura invoice, prin conținutul acesteia întrunește și separat toate elementele unui contract separat ce generează obligații în conformitate cu prevederile 753-785 ale Codului Civil. Organul vamal nu a fost în drept de a se implica în relațiile economice între agenții economici. În opinia recurentului, materialele cauzei nu conțin probe care ar confirma că factura ar fi fost eliberată în baza unui alt contract.

Recurentul mai susține că instanța de judecată a neglijat ofertele vânzătorului mărfii importate prezentate instanței de judecată și organului vamal, potrivit cărora, valoarea mărfurilor importate este identică cu cea inclusă în factura invoice. SRL „Amor” a prezentat organului vamal toate actele necesare în conformitate cu prevederile pct. 15-16 ale Regulamentului cu privire la modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor introduse pe teritoriul Republicii Moldova, aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 600 din 14.05.2011, fapt confirmat prin pagina autenticată de organul vamal a documentelor anexate. Prin urmare, concluzia instanței de fond, preluată integral din referința intimatului, referitor la faptul că „nu pot fi puse la îndoială dubiile organului vamal în ceea ce privește datele oferite de declarant la importul mărfurilor” este eronată și constituie o inversare a sarcinii probațiunii. Or, în temeiul art. 118 al.(l) CPC și art. 24 al.(3) al Legii contenciosului administrativ, anume organul vamal avea obligația să dovedească că datele prezentate de către recurentă sunt eronate. Contrar acestei obligații, intimații nu au prezentat instanței de judecată probe pertinente și veridice prin care s-ar dovedi că dubiile acestuia referitor la valoarea tranzacției sunt întemeiate sau

că valoarea tranzacției, expuse în factura invoice, semnată de un agent economic al Uniunii Europene și în ofertele acestuia sunt false și nu corespund realității.

Recurentul mai indică că, în speță, neindicarea de către organul vamal a mijloacelor aplicate la determinarea valorii în vamă a mărfurilor prin metoda de rezervă face imposibilă determinarea dacă acestea sunt rezonabile și compatibile cu prevederile Legii, iar neglijarea de către instanță și organul vamal a facturii invoice și a ofertei comerciale, contravine principiilor generale ale acordurilor internaționale ce recunosc facturile invoice ca dovadă a tranzacției și valorii acestora.

În recurs, se mai menționează că organul vamal, contrar prevederilor art. 118 al.(1) și art. 227 CPC și art. 24 al.(3) al Legii contenciosului administrativ, nu a invocat vreodată că înscrisurile prezentate de intimată sunt false sau incomplete și nu a dovedit că datele expuse în acestea sunt dubioase. Conform prevederilor art. 17 al.(2) al Legii cu privire la tariful vamal, organul vamal era obligat să se expună asupra metodei utilizate la determinarea valorii în vamă. Contrar acestei norme, organul vamal nu a prezentat instanței de judecată astfel de date, deși problema dată a fost invocată de intimată în ședințele de judecată. Alineatul (1) al art. 17 al Legii cu privire la tariful vamal prevede că aplicarea metodei de rezervă trebuie să fie axată pe mijloace rezonabile compatibile cu prevederile prezentei legi, cu principiile generale ale acordurilor internaționale la care Republica Moldova este parte și pe baza datelor disponibile.

Recurentul, prin prisma jurisprudenței CtEDO (*cauza Beian vs România*) și a art. 17 CPC mai invocă că, în alte cazuri identice, Curtea Supremă de Justiție a menținut soluțiile judiciare de anulate a unui șir de acte de inspecție emise de organul vamal în perioada din 29.11.2010 până în 21.03.2011 ce conțineau decizii de majorare a valorii în vamă a mărfii importate în circumstanțe identice.

Conform art. I din Legea nr. 155 din 5 iulie 2012 Cod de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225-XV din 30 mai 2003 s-a modificat și completat cu excluderea din Cod a articolelor 397-422.

Conform art. II alin. (6) din Legea nr. 155 din 05 iulie 2012, recursurile depuse împotriva hotărârilor pronunțate în primă instanță de către curțile de apel vor fi examinate de Curtea Supremă de Justiție conform prevederilor acestei legi.

În conformitate cu art. 3 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanțele judecătorești aplică legile procedurale civile în vigoare la data judecării cauzei civile.

Prin încheierea din 27.03.2013 completul din 3 judecători a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art.442 alin.(1) CPC, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) din CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 28.09.2012 și pronunțarea unei hotărâri noi, din considerentele ce urmează.

Din materialele cauzei rezultă că, la data de 01.09.2011, recurentul a importat în Republica Moldova produse alimentare în valoare de 14 352 dolari SUA (pateuri din pasăre cu pozițiile tarifare 16023130, 16023230 și 16023940), în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 45 din 19.11.2010 încheiat cu Compania „Werblinski” Sp.z.o.o. Marfa a fost livrată în baza facturii invoice nr. 21/01/FEX/2011 din 29.08.2011. SRL „Amor” a depus la Biroul Vamal Chișinău Intern 4 declarația primară nr.3019I16759, calculând valoarea în vamă a mărfii în conformitate cu metoda nr.1 de calcul. Taxele vamale aferente importului au constituit 77357, 47 lei.

Prin actul de inspecție din 01.08.2011 s-a dispus majorarea valorii în vamă a mărfii, diferența în taxele de import constituind 27279, 84 lei.

În conformitate cu art. 7 al.(1) și (2) din Legea cu privire la tariful vamal, valoarea în vamă a mărfii anunțată de declarant și datele suplimentare referitoare la ea trebuie să fie veridice și confirmate prin acte. În cazul în care este necesar de a confirma valoarea în vamă a mărfii anunțată, declarantul, la cererea autorității vamale, este obligat să prezinte datele respective. Dacă autoritatea vamală pune la îndoială autenticitatea acestor date, declarantul este în drept să determine valoarea în vamă a mărfii prin metodele prevăzute de prezenta lege.

Potrivit dispozițiilor art. VII al Acordului General pentru tarifele vamale și comerț 1994 al Organizației Mondiale a Comerțului, la care Republica Moldova a aderat la 01 iunie 2001, prin Legea nr. 218-XV din 01.06.2001 pentru aderarea Republicii Moldova la Organizația Mondială a Comerțului, valoarea în vamă a mărfurilor la import va fi valoarea de tranzacție, adică prețul plătit sau de plătit (plata efectuată sau de efectuat de către cumpărător vânzătorului sau în beneficiul acestuia pentru mărfurile importate).

În conformitate cu pct. 13 al Regulamentului privind modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor introduse pe teritoriul Republicii Moldova, aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 600 din 14 mai 2002, în baza pct. 2 al art. 7 din sus-numita lege, pentru confirmarea veridicității datelor privind valoarea în vamă anunțată și a datelor suplimentare referitoare la ea, declarantul este obligat să prezinte la cererea autorității vamale următoarele documente:

a) documentele de constituire ale persoanei care introduce mărfurile în teritoriul Republicii Moldova (statutul și contractul de fondare a întreprinderii, certificatul de atribuire a codului fiscal și certificatul de înregistrare a întreprinderii - în copii);

b) contractul comercial încheiat cu vânzătorul produselor respective și acordurile adiționale la el, precum și corespondența comercială purtată cu acesta în vederea încheierii și derulării contractului;

c) factura (invoice) și documentele bancare de plată (dacă factura este achitată) sau factura pro forma (pentru tranzacții condițional valorice), precum și alte documente de plată și/sau contabile, ce confirmă valoarea mărfurilor;

d) documentele de transport;

e) contractul de asigurare a mărfurilor și polița de asigurare, după caz;

f) factura de trăsură sau calculul oficial autentificat al cheltuielilor de transport;

g) declarația vamală a țării de expediție (dacă aceasta există);

h) listele de ambalaj;

i) licența pentru mărfurile introduse, importul cărora este admis în baza licențelor stabilite;

j) certificatul de origine al mărfurilor, certificatul de calitate, conformitate etc.

Colegiul ajunge la concluzia că intimatul SRL „Amor” a prezentat organului vamal toate actele ce confirmă valoarea în vamă a mărfurilor importate.

Astfel, se reține că contractul de vânzare-cumpărare a mărfurilor importate, încheiat de SRL „Amor” cu „Werblinski” Sp.z.o.o la 19 noiembrie 2010 este cu executare succesivă, acesta prevăzând expres că vânzătorul se obligă să înstrăineze în beneficiul reclamantei marfa conform facturilor invoice.

Colegiul observă că datele prezentate în facturile invoice coincid cu cele declarate de intimat în declarația vamală.

Prin urmare, argumentul intimatului, preluat de prima instanță, referitor la faptul că contractual de vânzare-cumpărare nu corespunde prevederilor pct. 15 al Regulamentului este eronat, deoarece, legislația Republicii Moldova și cea internațională nu prevăd careva interdicții în vederea încheierii unor contracte cu executare succesivă.

Contrar afirmațiilor primei instanțe, recurentul a prezentat organului vamal toate actele necesare în conformitate cu prevederile pct. 15-16 ale Regulamentului cu privire la modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor introduse pe teritoriul Republicii Moldova, aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 600 din 14.05.2011: contractul comercial încheiat cu vânzătorul; corespondența comercială purtată cu vânzătorul (în care acesta prezintă oferta cu prețuri ale mărfurilor importate, identice cu cele expuse în actele ulterioare și declarate inițial organului vamal); factura invoice; carnetul TIR; pașapoartele tehnice ale unităților de transport; scrisoarea de trăsură și calculul cheltuielilor de transport; certificate de origine a mărfurilor; certificate de calitate, de conformitate și sanitare asupra mărfurilor.

Astfel, colegiul constată că organul vamal nu a avut temeiuri rezonabile pentru verificarea veridicității datelor privind valoarea declarată.

Argumentul primei instanțe, precum că în contractul de vânzare-cumpărare prezentate de către SRL „Amor”, nu figurează prețul nemijlocit pentru o unitate de marfă, fapt ce constituie discordanță care contravine regulilor de aplicare a metodei 1 de determinare a valorii în vamă a mărfii, instanța de recurs îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, deoarece art. 10 alin. (2) al Legii cu privire la tariful vamal, prevede că fiecare din metodele succesive se aplică doar în cazul în care valoarea în vamă a mărfii nu poate fi determinată prin metoda precedentă. La caz valoarea în vamă este veridică și este confirmată prin invoice comercial, dispoziția de plată, calculul cheltuielilor de transport, care în cumul cu contractul de vânzare-cumpărare confirmă faptul veridicității informației acesteia.

Conform art. 25 alin. (1) lit. b) și alin. (3) din Legea contenciosului administrativ, judecând acțiunea, instanța de contencios administrativ admite acțiunea și anulează, în tot sau în parte, actul administrativ și se pronunță, la cerere, și asupra reparării prejudiciului material cauzat prin actul administrativ ilegal. Art. 26 alin. (1) din aceeași Lege stabilește că actul administrativ contestat poate fi anulat, în tot sau în parte, în cazul în care este ilegal în fond ca fiind emis contrar prevederilor legii.

Instanța de recurs constată că actul de inspecție al Biroului Vamal Chișinău intern 4 din 01.09.2011 privind ridicarea valorii în vamă a mărfii a fost întocmit contrar prevederilor legii și urmează a fi anulat. La fel, Colegiul lărgit constată că recurentului urmează a-i fi restituit, prin intermediul conturilor trezoreriei, suma taxelor vamale achitate în surplus, în mărime de 27279, 84 lei.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că hotărârea primei instanțe este neîntemeiată, iar argumentele recurentului sunt întemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa hotărârea Curții de Apel Chișinău din 28.09.2012 și a pronunța o hotărâre nouă despre admiterea acțiunii SRL „Amor”.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) și alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e

Se admite recursul declarat către reprezentatul Societății cu Răspundere Limitată „Amor”, Ion Miron.

Se casează integral hotărârea Curții de Apel Chișinău din 28.09.2012, pronunțată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Amor” împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova și Biroului Vamal Chișinău, cu privire la contestarea actului administrativ.

Se pronunță o hotărâre nouă prin care acțiunea se admite și se anulează actul de inspecție întocmit de către Biroul Vamal Chișinău Intern 4 cu privire la ridicarea valorii în vamă a mărfurilor importate la 01.09.2011 de către Societatea cu Răspundere Limitată „Amor”;

se restituie Societății cu Răspundere Limitată „Amor”, prin intermediul conturilor trezoreriei, suma taxelor vamale achitate în surplus, în mărime de 27279, 84 lei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul
judecătorii

Mihai Poalelungi

Ala Cobăneanu

Sveatoslav Moldovan

Tatiana Răducanu

Nicolae Gordilă